

استفتاءات وقف

از مقام معظم رهبری (ادام الله ظلّه)

استفتاء: اینجانب به عنوان واقف اصلی و متولی دو باب واحد مسکونی به منظور تأسیس مرکز فرهنگی وقف عام نموده‌ام، ولی متأسفانه اداره کل اوقاف و امور خیریه برخلاف نظر واقف نخست سند را به نام واقف دیگر تنظیم و سپس به شخص دیگری به منظور استفاده مسکونی وی به طور قطعی انتقال داده‌اند. با توجه به این که اینجانب به این عمل رضایت ندارم نظر مبارکتان را در مورد دخالت و تصرف در موقوفه بدون رضایت واقف را مرقوم فرمایید.

بسمه تعالی
از وقف باید در جهت وقف استفاده شود
دستبر آن بازنیت ، و با در حضور
سؤال ضابطه ضلحه است باید رسیدگی شود
و مرجع حتران دادگاه امر ذی ربط است

بسمه تعالی

از وقف باید در جهت وقف استفاده شود و تغییر آن جایز نیست، ولی در خصوص مورد سؤال چنانچه اختلافی است باید رسیدگی شود و مرجع حل آن دادگاه‌های ذی ربط است.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: مالکی به نام امیر نظام املاک خود را وقف نموده که عایدات آن برای رفاه حال رعیت خود از قبیل مدارس و دارالایتام و حمام و مساجد و کمک به مستضعفین رعیت با تعیین ۳ نفر از معتمدین محل و با نظریه رییس بانک ملی وقت و با انتخاب آراء در دست ایشان اداره و عملی گردد. مدتی به این منوال عمل شده، بعد از آن اداره اوقاف مدعی آن وقف گردیده در حالی که موضوع وقف خاص است نه عام و در وقفنامه نوشته شده ۳ نفر نماینده کشاورزان محل با اکثریت آراء انتخاب برای جمع‌آوری عایدات و رییس بانک ملی وقت هم در مصرف عایدات نظارت داشته باشد. مستدعی است مسأله را واضحاً بیان فرمایید که به وقفنامه باید عمل شود یا خیر؟

بِسْمِ اللَّهِ
 چنانچه در وقف از طرف واقف متولی خاصی تعیین شده باشد
 واجب است تصرف در موقوفه طبق وقفنامه زیر نظر متولی شرعی و اذن او انجام شود
 و بدون نظر و اذن متولی شرعی تصرف جایز نیست و حکم غضب را دارد.
 ۳۱۸۹۰

بسمه تعالی

چنانچه در وقف از طرف واقف متولی خاصی تعیین شده باشد واجب است
 تصرف در موقوفه طبق وقفنامه زیر نظر متولی شرعی و اذن او انجام شود
 و بدون نظر و اذن متولی شرعی تصرف جایز نیست و حکم غضب را دارد.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: قبرستانی است که هم‌اکنون متروک شده، بعضی افراد فرصت طلب و سودجو بخشی
 از قسمت‌های قبرستان را مورد خرید و فروش قرار داده‌اند و بعضی به بهانه این که حاشیه زمین
 ایشان است تصرف کرده‌اند و موجبات هتک و حرمت قبرستان مسلمین را به وجود آورده‌اند، حال ما
 تقاضا داریم که از آن مقام عظامی ولایت حکم این مسأله را دریابیم. باشد که با روشن شدن حکم
 مسأله هتک حرمت قبرستان مسلمین پایان پذیرد و اگر شرع مقدس اجازه می‌دهد اقداماتی در جهت
 رفع نیاز و احتیاجات عموم مردم از قبیل احداث مدرسه، بهداشت، شرکت تعاونی و... صورت گیرد.

بِسْمِ اللَّهِ
 عزیزان و فرزندان و تصرف قبرستان جایز نیست
 در سید امامت و کمال است بمسئولین محترم ذی ربط
 در جمهوری اسلامی، و امانت
 ۳۱۰۶۵

بسمه تعالی

خرید و فروش و تصرف قبرستان جایز نیست و رسیدگی موکول است به مسئولین محترم ذی ربط در جمهوری اسلامی، والله العالم

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: شهرداری چند تا از گورستان‌ها را به پارک تبدیل نموده است، با توجه به این که در اداره اوقاف سند موجود هست که تمام این گورستان‌ها موقوفه می‌باشند و از تاریخ آخرین دفن در بعضی از آن‌ها فقط حدود ۲۰ سال نمی‌گذرد، آیا عمل شهرداری مطابق شرع است یا نه؟ لطفاً حکم شرع مقدس را اعلام فرمایید.

رساله
تصرف در موقوفه در فرض ثبوت وقف
شرعاً در خلاف جهت وقف
۳۱۳۸۶
جائز نیست

بسمه تعالی

تصرف در موقوفه در فرض ثبوت وقف شرعاً در خلاف جهت وقف فی نفسه جایز نیست.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: اینجانب زمینی را از شخصی بدون اطلاع از وقف بودن خریداری نمودم و بعداً که متوجه وقف بودن شدم به اتفاق آقای خریدار و برادرش به نزد صاحب اولیه زمین رفته و از ایشان خواستار تحویل سند شدیم که در ابتدا ایشان انکار نمودند ولی با نشان دادن قولنامه و امضای ایشان قبول نمودند که زمین را واگذار نموده‌اند و بعد از آوردن سند اصلی مشخص گردید که زمین ذکر شده موقوفه بوده است. سؤال حقیر این می‌باشد که با توجه به این که ۱۶ سال زمین در دست خریدار بوده و هیچ کدام نمی‌دانسته‌ایم زمین وقفی می‌باشد.

۱) آیا این زمین در مدت ۱۶ سال اجاره وقفی دارد یا خیر؟

۲) در صورت داشتن اجاره کدام یک باید بپردازیم؟

۳) در مورد این زمین تکلیف مان چه می باشد؟ لطفاً جواب را مرقوم فرمایید.

بِسْمِ اللّٰهِ

۱- پرداخت اجرت وقف در تمام مدتی که زمین وقفی در اختیار غیر متولی شرعی بوده واجب است.

بِسْمِ اللّٰهِ

۲- اجرت بر عهده کسی است که از زمین وقفی استفاده کرده و یا در تصرف او بوده ولی چنانچه تدلیس و فریب دادن کسی بسبب این خسارت شده می تواند کسی که خسارت را متحمل شده به فریب دهنده مراجعه نماید.

بِسْمِ اللّٰهِ

۳- کسی که زمین در اختیار اوست مکلف است به متولی شرعی مراجعه چنانچه توانش شود زمین را اجاره نموده و استفاده نماید.

۳۲۰۵۵

بِسْمِ اللّٰهِ

۱- پرداخت اجرت وقف در تمام مدتی که زمین وقفی در اختیار غیر متولی شرعی بوده واجب است.

بِسْمِ اللّٰهِ

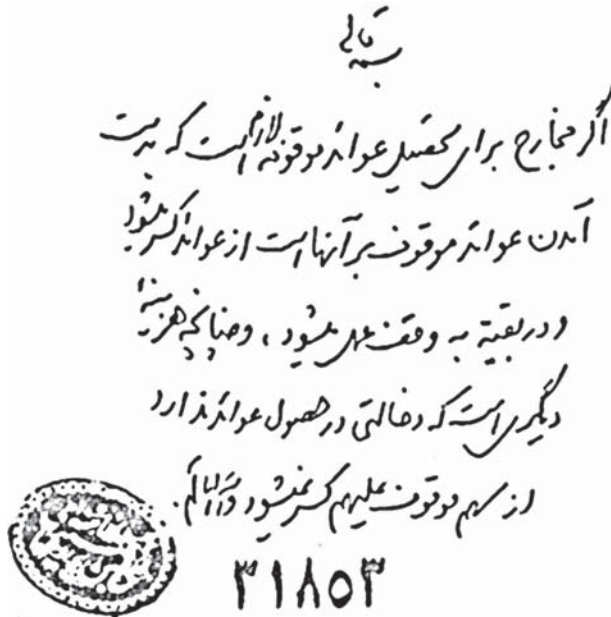
۲- اجرت بر عهده کسی است که از زمین وقفی استفاده کرده و یا در تصرف او بوده ولی چنانچه تدلیس و فریب دادن کسی بسبب این خسارت شده می تواند کسی که خسارت را متحمل شده به فریب دهنده مراجعه نماید.

بِسْمِ اللّٰهِ

۳- کسی که زمین در اختیار اوست مکلف است به متولی شرعی مراجعه و چنانچه توافق شود، زمین را اجاره نموده و استفاده نماید.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه ای

استفتاء : واقف محترم مصرف موقوفه خود را جهت طلاب علوم دینی قرار داده و سهمی نیز به عنوان حق التولیه از عواید موقوفه برای متولی مقرر داشته. در صورتی که انجام تکالیف امر تولیت توسط خود متولی یا وکیل او مستلزم صرف هزینه‌هایی باشد، آیا متولی می‌تواند هزینه‌های مزبور را از سهم موقوف علیهم کسر نماید یا باید از محل حق التولیه خود متولی پرداخت گردد؟ مستدعی است نظر مبارک را امر به ابلاغ فرمایید. توضیحاً این که وقفنامه در این رابطه مسکوت عنه می‌باشد.

بسمه تعالی

اگر مخارج برای تحصیل عوائد موقوفه لازم است که به دست آمدن عوائد موقوف بر آنهاست از عوائد کسر می‌شود و در بقیه به وقف عمل می‌شود، و چنانچه هزینه دیگری است که دخالتی در حصول عوائد ندارد، از سهم موقوف علیهم کسر نمی‌شود، والله العالم.

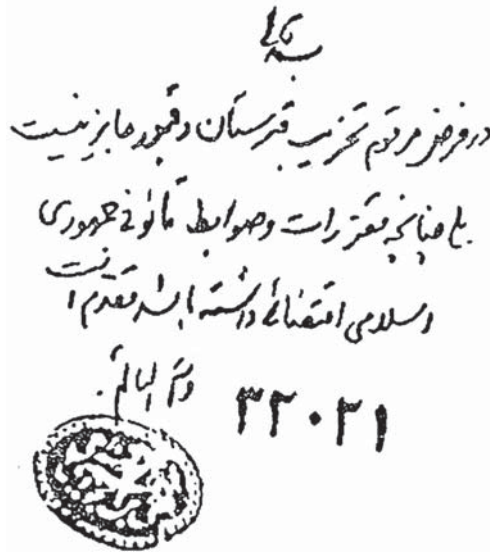
علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء : قبرستانی هست دایر که سال گذشته میتی در آن مدفون گردیده است و فرزندان و

بستگان متوفیان نیز در قید حیات می‌باشند، همچنین در این قبرستان مرقد مطهر دو شهید بزرگوار قرار گرفته است.

(۱) آیا بنیاد مسکن جهت اجرای طرح هادی و خیابان کشی می‌تواند نسبت به تخریب قبور و کشیدن خیابان از داخل قبرستان اقدام نماید، با توجه به این که یکی از قبور که در خیابان و پیاده‌رو قرار می‌گیرد مربوط به ۲۲ سال پیش و قبر دیگر مربوط به ۳۵ سال پیش و صاحبان این قبور نیز در قید حیات می‌باشند.

(۲) آیا اصلاً تخریب و کشیدن خیابان بر روی قبوری که ۲۲ سال از مدفون شدن میت در آن نگذشته است، از نظر شرعی جایز است، قبوری که بیشتر از ۳۰ سال از دفن میت در آن می‌گذرد چطور؟

بسمه تعالی

در فرض مرقوم تخریب قبرستان و قبور جایز نیست. بلی چنانچه مقررات و ضوابط قانونی جمهوری اسلامی اقتضایی داشته باشد مقدم است، والله العالم.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: تعدادی از موقوفات این منطقه در گذشته توسط واقفین و متولیان وقف اجاره داده شده مستأجرین در عرصه موقوفاتی که کلاً وقف است به صورت نصف (نصف درختان و محصول

آن‌ها متعلق به وقف و نصف دیگر متعلق به مستأجر) درختکاری شود و در بعضی دیگر از موقوفات نیز اجازه احداث ساختمان به نفع مستأجر تجویز و احداث بنا شده است، در حال حاضر به علت گذشت زمان اکثر درختان مثمر قبلی خشک و از بین رفته و یا تعداد قلیلی درخت غیر مثمر باقی مانده و ساختمان مستحدثه نیز فرسوده و از حیز انتفاع ساقط شده است. نظر بر این که با وجود ادعای صاحبان اعیانی تصمیم مستقل جهت اخذ اجاره واقعی عادلانه عرصه وقف به متولیان و اداره اوقاف مقدور نمی‌شود استدعا می‌شود ذیلاً مرقوم فرمایید.

(۱) آیا مدعیان اعیانی و یا وارث آن‌ها می‌توانند بدون اجازه مجدد متولیان و اداره اوقاف مجدداً ساختمان مخروبه را بازسازی و به جای درختان خشکیده ریشه‌های جدید ریشه‌گذاری کنند یا خیر؟ و اصولاً در این قبیل موارد عمر قانونی و شرعی اعیانی مستحدثه به چه مدت می‌تواند محدود باشد؟

(۲) تکلیف متولیان و اداره اوقاف جهت افزایش درآمد عرصه این قبیل موقوفات که وجود چند اصله درخت غیر مثمر باعث تقلیل درآمد واقعی عرصه وقف و تعطیل نیت واقفین خیر می‌شود چیست؟

بسمه تعالی
 قرارداد فیما بین متولی مستأجرین موقوفه در فرض مرقوم در حکم مغارسه باطل است
 و درختان ملک صاحب نهال است بلی با فرض اینکه مستأجرین با اجازه متولی شرعی
 موقوفه احداث ساختمان نمودند و صلاح وقف بوده ملک مستأجرین است و هرگونه
 تصرف مجدد در موقوفه باید زیر نظر متولی شرعی موقوفه و صلاح وقف باشد
 موقوفه موظف هستند مطابق وقف نامر نظر و وقف عمل کنند.

۳۲۵۰۵

بسمه تعالی

قرارداد فیما بین متولی و مستأجرین موقوفه در فرض مرقوم در حکم مغارسه باطل است و درختان ملک صاحب نهال است. بلی با فرض این که مستأجرین با اجازه متولی شرعی موقوفه احداث ساختمان نمودند و صلاح وقف بوده ملک مستأجرین است و هرگونه تصرف مجدد در موقوفه باید زیر

نظر متولی شرعی موقوفه و صلاح وقف باشد و متولیان موقوفه موظف هستند مطابق وقفنامه و نظر واقف عمل کنند.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: زمینی شالیزار در حدود یکصد و پنجاه سال پیش وقف شده برای خامس آل عبا که واقف تولیت این زمین را مفوض به اولاد خود نموده است، بطناً بعد بطن و نسلاً بعد نسل، که تولیت زمین تا قبل از مرحوم پدرم بر ما معلوم نیست. مرحوم پدرم تولیت این زمین را تماماً بر عهده داشته به خاطر تک فرزند بودن و اینجانب هم مثل آن بزرگوار به خاطر تک فرزند بودن تمام تولیت را بر عهده دارم، حال سؤال در این است که من که دارای چهار اولاد ذکور می‌باشم کیفیت تولیت این زمین به چه نحو می‌باشد و همین طور کیفیت تولیت بعد از آن‌ها به چه صورت خواهد بود، در ضمن همان طور که مستحضربید این زمین ارثی نیست که تقسیم شود پس عنایت فرمایید راه تولیتش را بر ما مشخص فرمایید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 با فرض این که واقف تولیت وقف را بر بی اولاد ذکور
 قرار داده است و در صورتی که اولاد ذکور منحصر در فرد باشد
 تنها او متولی و در صورت تعدد اولاد ذکور همه آنان متولی هستند
 ۳۳۵۵۱

بسمه تعالی

با فرض این که واقف تولیت وقف را برای اولاد ذکور قرار داده است و در صورتی که اولاد ذکور منحصر در فرد باشد تنها او متولی و در صورت تعدد اولاد ذکور، همه آنان متولی هستند.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: حقیر متولی بخشی از موقوفات امام حسین علیه السلام در منطقه می‌باشم. مردم آن منطقه

بنا به علاقه‌ای که به حضرت رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و ذریه زهرا عَلَيْهَا السَّلَامُ و ائمه معصومین عَلَيْهِمُ السَّلَامُ خصوصاً امام حسین عَلَيْهِ السَّلَامُ دارند، تعدادی از نخیلات خود را طلباً لمرضاة الله وقف موالید و شهادت آن بزرگواران می‌نمایند تا در موقع تولد یا شهادت برای آن‌ها اقامه مجلس شود و این رسم دیرینه از قدیم‌الایام تا حال در آن منطقه بوده و هست. موضوع و مطلبی که قصد دارم به استحضار حضرت‌عالی برسانم آن است که نخیلات موقوفه به‌طور پراکنده و اندک است به‌طوری که جمع‌آوری عایدات آن با مخارج از عایدات نخیلات فوق‌الذکر بیشتر می‌شود لذا بنا به مسأله تبدیل به احسن استدعای آن را دارم که معظم له نظر مبارک را در مورد فروش نخیلات مذکور و سپس خرید آن در یک‌جا مرقوم فرمایند، لازم به تذکر است که بعضی از واقفین زنده و بعضی هم در قید حیات نیستند.

بِسْمِ اللَّهِ
 معلوم است که با امکان استفاده از نخیلات
 و صرف عوائد جهت وقف، تبدیل جایز است
 و در غیر این صورت تبدیل به احسن مانع ندارد و
 تشخیص آن با متولی می‌باشد
 ۲۲۸۴۳

بسمه تعالی

معلوم است که با امکان استفاده از نخیلات و صرف عوائد در جهت وقف، تبدیل جایز نیست و در غیر این صورت تبدیل به احسن مانع ندارد و تشخیص آن با متولی می‌باشد.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: اینجانب حدود سی سال قبل قطعه زمین کشاورزی را به شرح ذیل وقف نمودم. (مادامی که خودم در قید حیات هستم احتیاج به زمین دارم و عایدات آن مال خودم خواهد بود.

بعد از فوت خودم درآمد زمین بین سه حسینییه و سه مسجد روستای محل تولدم تقسیم شود).
در حال حاضر از وقف کردن زمین منصرف نشده‌ام ولی می‌بینم جاهای مهم تر هست که
می‌توانم زمین را بفروشم و مثلاً پولش را به جهاد مدرسه‌سازی بدهم.
آیا می‌توانم زمین را بفروشم و پول آن را به جهاد مدرسه‌سازی بدهم یا خرج ساخت درمانگاه و
امثالهم بکنم که در واقع استفاده بهتر و بیشتر از موقوفه من بشود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِطریقہٴ شریعہٴ اسلامیہ و بقصد وقف میراث جاویدان
مذکورہ بالا، اگر در وقت مذکور قبضہٴ شرعی حاصل نشد، در صورت
میراث جاویدان، در صورت غیاب زمین، بافقہ شریعت اسلامیہ
۳۳۸۳۱

بسمه تعالی

یکی از شرایط تمامیت وقف، قبض است که باید متولی شرعی آن را تحویل
بگیرد. اگر در وقف مذکور قبض متولی شرعی حاصل نشده است تمام نیست،
و در این صورت اختیار زمین با خود شماست، هر تصرفی می‌توانید در آن
بکنید. والله العالم

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: ما اهالی روستا، مسجد کوچکی داشتیم چون جایش ضیق بود جلو آن مسجد جدیدی
ساخته‌ایم و مسجد قدیم جلو مسجد جدید را گرفته و مانع دید مسجد شده، حالا ما می‌توانیم این
مسجد قدیم را تخریب و از حیاط آن مسجد جدید قرار دهیم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بقصد وقف میراث جاویدان
۳۳۸۳۶
د ۱۴۱۰

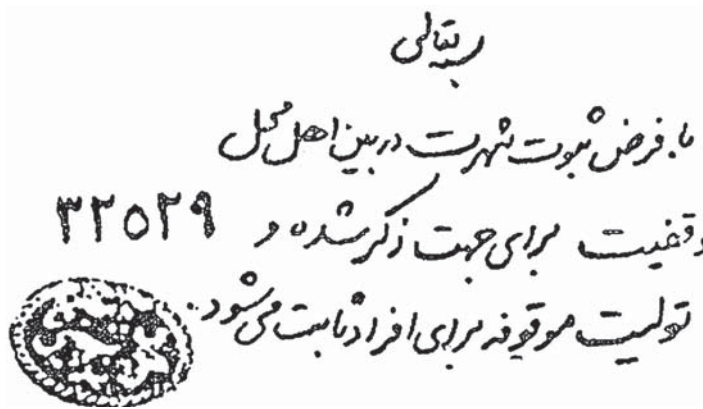

بسمه تعالی

تغییر وقف جایز نیست. والله العالم.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: چند قطعه زمین معروف به وقف بودن است که در دست مستأجرین است و مال الاجاره حاصله از آن در روز عید غدیر خم صرف فقرا و مستمندان آن محل می‌شده، حال وقفنامه‌ای در دست نیست ولی مستأجرین این زمین‌ها و معتمدین محل به وقف بودن آن واقف‌اند و نیز در بین عموم مردم شهرت دارد و تولیت آن نیز برای افراد خاصی بین تمام اهل محل مشهور است. مستدعی است طبق حکم خدا بفرمایید وقفیت برای مصرف مذکور و تولیت برای آن افراد به شهرت ثابت می‌شود یا خیر؟

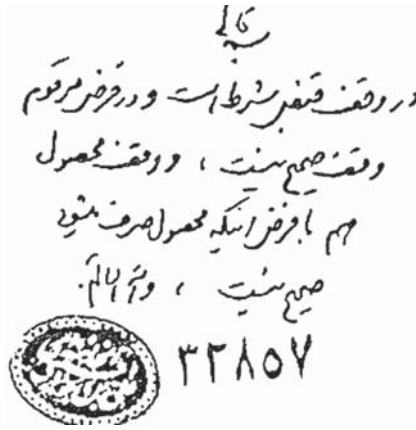
بسمه تعالی

با فرض ثبوت شهرت در بین اهل محل، وقفیت برای جهت ذکر شده و تولیت موقوفه برای افراد ثابت می‌شود.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: شخصی یک درخت و یا محصول یک درخت را هر سال وقف کرده برای امام حسین علیه السلام به مدت دو یا سه سال گذشته ولی هنوز به تصرف موقوف علیهم نداده و متولی هم معین نکرده، حال تکلیف چیست یعنی وقف صحیح است یا نه و نسبت به محصولات گذشته چه

باید کرد و باید به قبض موقوف علیهم بدهد یا نه؟

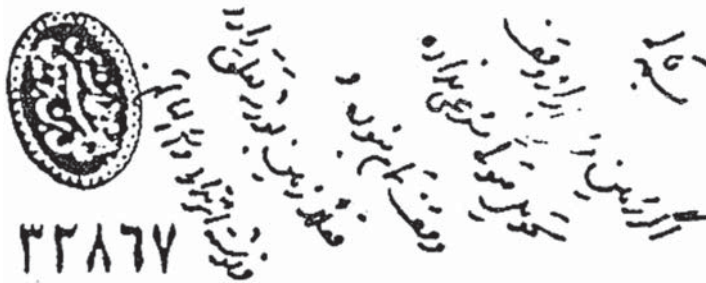

بسمه تعالی

در وقف، قبض شرط است و در فرض مرقوم وقف صحیح نیست، و وقف محصول هم با فرض این‌که محصول صرف می‌شود صحیح نیست، والله العالم.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: مادر بزرگمان دارای دو فرزند دختر بوده و در زمان حیات خود بر سر اختلاف دخترهایش مقدار نیم هکتار زمین را وقف جهت مراسم عزاداری حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام می‌نماید و نامه وقفی را به بزرگ محل تحویل داد و بعد از چند ماه پشیمان شد و رفت نامه را پس بگیرد، بزرگ محل گفت نامه گم شده، شما هر تصمیمی می‌خواهی بگیر و بعد از این موضوع هیچ گونه نامه‌ای ننوشت و بعد از چند سال از فوت ایشان نامه قبلی که نوشته بود پیدا شد و حالا نمی‌دانیم چگونه عمل نماییم فلذا از آن مقام محترم استدعا داریم ما را راهنمایی فرمایید.

بسمه تعالی

اگر زمین به عنوان وقف تحویل متولی شرعی نداده، وقف تمام نبوده و فعلاً زمین به ورثه تعلق دارد و نوشته اثر ندارد، والله العالم

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: مؤمنین ده یک قطعه اراضی را در کشمیر برای مسجد شریف صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه و اجمعین وقف نمودند. اوقاف شیعه بالعموم منقسم بین گروه‌های مختلف می‌باشد - رییس یک گروه به زور وقف مذکوره را در تحویل خود قرار داد - نزد من مقداری پول این وقف می‌باشد. پس از جنابعالی خواستارم که حکم فرمایید با این پول چه باید کرد. آیا می‌شود این پول را به یک اداره دینی تحویل داد و نیز آیا به زور کسی می‌تواند وقف مؤمنین را به تحویل خود قرار دهد.

بسمه تعالی
 ۱- پول اگر از منافع وقف است باید مطابقت
 نظر واقف و زیر نظر متولی شرعی و صرف
 وقف صرف شود و تحویل آن به جای دیگر
 نیست.
 ۲- هر گونه تصرف در وقف باید زیر نظر متولی شرعی
 وقف باشد
 ۳۲۸۷۲

بسمه تعالی

۱- پول اگر از منافع وقف است، باید مطابق نظر واقف و زیر نظر متولی شرعی وقف و به صلاح وقف صرف شود و تحویل آن به جای دیگر جایز نیست.

۲- هر گونه تصرف در وقف باید زیر نظر متولی وقف باشد.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: قریه با حدود معین وقف شده است. صیغه وقف جاری گردیده، به تصرف وقف داده شده و سال‌ها به وقف عمل شده است. آیا می‌شود تحت عنوان اراضی موات یا مرتع، بخشی از آن را از وقف جدا کرد و ملی اعلام نمود یا اگر قریه وقف شده باشد هر آنچه از اراضی در محدوده قریه قرار گرفته محکوم به وقفیت است و باید کماکان به وقف عمل شود؟

بسمه تعالی
 هر آنچه از اراضی واقعه در محدوده قریه می‌موقوفه که عنوان خاص قریه می‌موقوفه
 شامل آن می‌شود شرعاً محکوم به وقفیت است حتی اگر بعد از عمل به وقف
 نسبت به آن پس از سالیانی به صورت بایر یا موات درآمده باشد
 باز هم از وقفیت خارج نمی‌شود و باید کماکان نسبت به آن به وقف
 عمل نمود و قابل جدا کردن از وقف و استملاک یا الحاق به اراضی
 منابع طبیعی نیست و احکام و آثار انفال و اموال عمومی
 بر آن مترتب نمی‌شود.

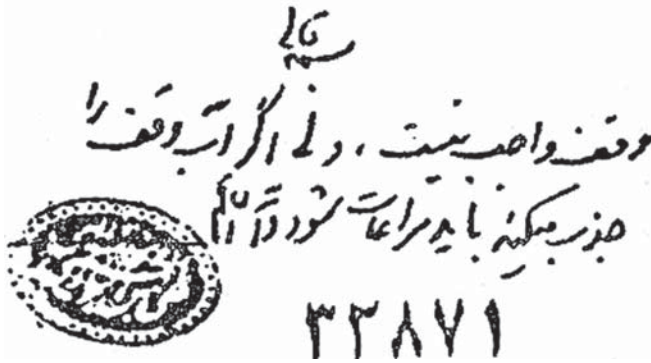

بسمه تعالی

هر آنچه از اراضی واقعه در محدوده قریه موقوفه که عنوان خاص قریه موقوفه شامل آن می‌شود شرعاً محکوم به وقفیت است حتی اگر بعد از عمل به وقف نسبت به آن پس از سالیانی به صورت بایر یا موات درآمده باشد باز هم از وقفیت خارج نمی‌شود و باید کماکان نسبت به آن به وقف عمل شود و قابل جدا کردن از وقف و استملاک یا الحاق به اراضی منابع طبیعی نیست و احکام و آثار انفال و اموال عمومی بر آن مترتب نمی‌شود.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: یک قنات که یک چارک از آن وقف بوده، خشک شده است و ورثه واقف در پنج فرسخی این قنات موتوری داشتند و از این موتور یک چارک وقف نموده‌اند و پس از چندی و با فاصله سه فرسخی از موتور اول، موتور دیگری گذاشتند و باز یک چارک از موتور دوم را هم وقف کرده‌اند و اخیراً موتور سوم را گذاشتند. سؤال کرده‌اند آیا واجب است از این موتور سوم هم چیزی وقف کنند یا خیر؟

بسمه تعالی

وقف واجب نیست، ولی اگر آب وقف را جذب می‌کند باید مراعات شود، والله العالم.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای